

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Dumineca leproșilor.

Providența dumnezeiască a voit o coincidență foarte potrivită, ca dumineca leproșilor să fie în carnaval. Evanghelia acestei dumineci eternizează firea nerecunos-cătoare a omului, ca să fie de învățătură oamenilor tuturor timpurilor. Dar mintea omului e întunecată, inima lui închisă, că încă nici azi, nu-i spune această evanghelie nimic.

Cei zece leproși și-au primit vieța dela Isus, căci a avea boala leprei a însemnat ceva mai rău decât moartea. Și nu s'a aflat dintrei ei numai unul, Samarineanul, ca să-i aducă lui Isus mulțumită. Iar pe noi de câte ori ne-a vindecat Isus! De câte ori ne-a ajutat, ne-a scos din necazuri; ne-a întărit, ne-a im-

bărbătat? Și mai mult încă! De câte ori ne-a dat mâna lui de ajutor, ca să ne putem tămădui din lepra păcatului! Doar pentru aceasta a murit!

Iar noi? Dintre noi cine se gândește la aceasta? Mulți dintre noi, n'au auzit **niciodată** evanghelia leproșilor, pentru că balurile carnavalului ținându-se sâmbătă, duminică s'au odihnit nemergând la Liturghie. Sunt alții și altele care cred că fac un act de generozitate față de Dumnezeu, dacă vin trupește la biserică și după bal, iar capul lor e zăpăcit încă de muzica tangoului, inima lor înfierbântată de imagini senzuale și sufletul lor este absent. Cum să înțeleagă apoi ceva din evanghelie? Cum să simtă re-

cunoștință pentru Răscumpărarea lor, când li se pare că păcatul e ceva foarte plăcut?

Sunt și de aceia, care pentru carnaval suspendă datoriile lor de creștin și de om, cel puțin nu se mai gândesc la recunoștință cu care-i datorăm totdeauna Mântuitorului nostru.

Dumnezeu iubește sufletele vesele. Dar veselia să fie de acel gen, ca să nu împiedece în împlinirea datoriilor noastre față de Dumnezeu și să nu ne 'ndemne la păcate. Să ne gândim și în carnaval la Dumnezeu, că rău am păși dacă odată într'un carnaval Dumnezeu ar înceta de a se gândi la noi.

Slăbiciunea noastră.

Aici, în Maramureș, suntem martorii unui spectacol rar.

Maramureșul trece peste o procedură, fără ca Maramureșenii să dovedească cea mai mică rezistență. O mână de oameni veniți de aiurea, vreau să schimbe nu mai puțin, decât credința Maramureșului. Pentru ce? Nu știe nimeni, poate nici acei cari au inițiat aceasta mișcare. Căci Maramureșul nu va fi mai românesc nici prin ortodoxizare. Dacă a putut să rămână românesc în puhoiul de unguri, cu toate legile aponiane și altele, care aveau scopul expres de de-naționalizare, este ridicol, a se teme acuma, când hotarele înțregite sunt garanția românismului nostru, că ne vom de-naționaliza. Va fi altceva la mijloc. Ambiții personale, dorul de a se distinge, mijloc de înaintare în grad sau poate chiar dorul de a fi înșirat în rândul misionarilor de teapa lui Sofronie, Popa Tunsu etc.

Aceasta mișcare ici-colo a dat rezultate. Nu împoartă. Impoartă însă atitudinea Maramureșului incualificabilă, amorfeala generală și trista împărechiere, care nu lasă ca să se înfăptuiască un singur front tare, unit, care să strivească — în cadrele legii — pe cutropitorii sufletului maramureșan.

Pe noi ne despărțesc atâtea considerente, atâtea păreri, ne certăm atât de mult, încât deși de aceeaș credință, suntem atât

de îndepărtați unii de alții, încât cei câțiva venetici s'au instăpânit aici peste bunurile noastre, peste sufletele noastre. Ar fi natural, ca în fața pericolului să ne organizăm, cu puteri unite să ne impunem, să nu lăsăm ce este al nostru, sufletul Maramureșului. Nu am făcut însă deși „*Hannibal ante portas.*”

Pânăcând un Codrea Nuțu a fost centrul acestei propagande, am bagatelizat toată afacerea, am zis, că nu este demn de noi să ridicăm mănua aruncată de el. Imprejurările s'au schimbat însă. Sămânța aruncată de Codrea Nuțu a prins rădăcini. Și azi stăm în fața unui misionarism ortodox inteligent și bine organizat, care are în frunte o minte ageră și pe lângă aceasta putere executivă oficială. Azi nu mai avem de a face cu defecționarea alor două-trei familii, azi se ținde acolo, ca să se dea timbru ortodox vieții publice în Maramureș. Invățători și funcționari numiți pe sprânceană, primari aleși după criterii confesionale, împănarea satelor noastre cu biserici ortodoxe zidite cu ajutorul statului pentru 3—4 familii, catedrala ortodoxă proiectată în piața din Sighet, înzestrarea ei cu averi și clădiri din bunurile statului (fără ca să se dea cel mai mic ajutor bisericilor unite) toate arată, că ortodoxismul a apucat pe o cale de extirpare a catolicismului în Maramureșul voivodal.

Și acum să vedeți, noi pentru delăturarea răului nu am fă-

cut nimic până azi. Nu ne-am organizat, ne-am lăsat călcați, ne-am dat dreptul nostru de primul născut, deși nici un blid de linte nu ni s'a dat în schimb. Am fost orbi când ar fi trebuit să vedem și surzi am fost când ar fi trebuit să auzim și peste tot am fost slabi, prea slabi. Ne-am organizat în diferite asociații, cărora ne-am ferit ca groază să le dăm timbru confesional. Am activat pe toate terenurile culturale și sociale, iar lupta adevărată am lăsat-o în seama . . . preoților. „Nu ne amestecăm în chestii popești” aceasta a fost deviza. Și lupta lăsată în seama preoților s'ar sfârși cu ușurință cu biruința preoților uniți, dacă ar avea ei să se lupte numai cu preoți. Dar mai este ceva, ce ortodocșii au observat mai de vreme decât noi: că anume mai ușor și mai cu rezultat lucrează laicii pe teren de prozelitism decât preoții. În scopul acesta s'au organizat cu mic și mare, lucrează cu însuflețire și după un plan bine stabilit.

„*Armis arma opponenda.*” Noi încă nu avem de făcut altceva.

Lăsând la o parte slăbiciunile de până acum, lăsând după uși considerentele, prejudecățile, părerile și vederile deosebite, ura născută din politică, trebuie să suspendăm răfuilele atât de mărunte, pentru ocazii mai potrivite. Acum avem nevoie de toate forțele noastre, ca să începem cu puteri unite în cadrele legilor — rezistența noastră mântuitoare de suflete și purificatoare.

„Să nu ai Dumnezei streini.“

Din cartea lui Dr. T. Toth: Zece Porunci. Trad. Emil Tatar protopop. — Tip. Roman și Pușcaș Dicosânmartin.

După ce am vorbit despre necredincioși, urmează să vedem și pe creștinii cari după matriculă sunt catolici, cari însă în faptele, în viața lor totuși și-au uitat de porunca dumnezească: „Să nu ai Dumnezei streini înaintea mea.“

Iată, câteva tablouri și din viața acestora!

Călătoresc cu rapidul, în acaș vagon călătorește și o doamnă elegantă, soția unui proprietar bogat, cu doi copii și cu Fräulein. Se duc la Marienbad, la băi. Fetița, ca de trei ani e foarte necrescută. Strigă, pretinde, poruncește. Mai rău e însă copilul de 5 ani; deja e conștient, că e fiul mai mare al unor părinți bogați și prin urmare are drept să șicaneze pe Fräulein. Așa și face... Lângă ei șade mama; elegantă, parfumată, cufundată în răsfoirea unor reviste cu fotografii foarte suspecte. Copilul încă privește fotografiile, dar nu se scandalizează. „Doar e așa de mic!“ — ar zice mamă-sa, dacă ași face-o atentă.

Deși de grumazul lor atârână medalia sf. Marii. Prin urmare sunt catolici! Dar — Doamne! — ce însemnătate poate avea aici această medalie? Și peste tot, ce înseamnă pentru aceștia religionea? În sfârșit e adevărat, vor învăța ei ceva catehism („altcum cine ar mai putea învinge cu ei, când vor fi mari?“) dar acasă, în societate, dela tată și dela mamă, când vor

auzi ceva despre religione? Când și ce?

Dumnezeu? Vă rog, azi nu mai e la modă să vorbești de El!

Biserica Catolică? „Prea aspră! Ar fi timpul să mai lase din severitate!“

Rugăciune? Taine? „Las, că se vor mărturisi și cumineca copiii! A face mai mult? Nu! Aceste-s pentru poporul de rând! E deajuns dacă pe biletele de cununie se va scrie: ceremonia religioasă se face în biserica X... Atât e deajuns.“

Iată, Fraților! Ce înseamnă azi pentru mulți oameni „religiunea“: puțin calcul de siguranță, puțină formalitate moștenită, fără vlegă... și nu este mai mult!...

Eu numai privesc... privesc... și într'adevăr nici nu-mi mai dau seama, dacă femeia a spus rândurile ce urmează, ori numai eu visez? Și mi-se pare, că aud mai departe cuvintele doamnei:

— De ce te uiji, părinte, așa speriat la noi? Nu suntem noi necredincioși! Să-ți spun numai, când mergeam eu și bărbatul meu în vizită Dumineca înainte de masă, pe Fräulein și pe o cameristă le mai trimit la biserică, Las să le vorbească preotul la inimă! În sfârșit ora, ce o pierd, o câștig prin aceea, dacă vor fi cinștite și Fräulein nu va merge la bal în pantofii mei de crocodil și, servitoarea, nu va alimenta calfa de măce-

lar din camera mea... Religionea — ce să spun — un lucru cam învechit, mai ales pentru noi, intelectualii! Ceva folos însă totuși aduce și, omul nu o chiar atacă...

Nici nu știu, câte ași mai fi auzit în trenul expres, ce alerga fără încetare, dacă băiatul nu s'ar fi urcat deasupra capului meu și de acolo nu trăgea de cap pe Domnișoara. Fräulein a protestat, mama și-a ridicat privirea și acum într'adevăr a zis mândioasă:

„Pentru Dumnezeu — domnișoară — nu mai șicana atâta pe bietul Ghiță...“

Sărmane Ghiță! Vei ști tu vreodată, ce e disciplina și ascultarea? Vei bănui măcar fața sublimă a mântuitorului? Va trăi vreodată viu în tine chipul sublim a lui Hristos, ca să-ți fie de ajutor în timp de ispită? Niciodată! Niciodată!

Fraților! „Să nu ai Dumnezei streini înaintea mea!...“

B) Să privim un alt tablou, un alt tip de oameni.

Suntem în restaurantul unui hotel elegant, Sâmbătă seara la nouă ore... Înaintea hotelului staționează automobilele cele mai bune: Fiat, Steyr, Renault, Rols-Roys... Înlăuntru: mese albe, lumina electrică discretă, învelită în roz... în pahare vin roșu... șampanie... muzică... numai vieță... Întru... Stau în mijlocul salei și-mi vine un gând: Doamne, Dumnezeule, ce ești Tu înaintea acestor oameni?

Ce înseamnă, — Dumnezeu, religie, morală — de exemplu — pentru comerciantul bogat de

lângă fereastră, care iea masa cu o femeie, care însă nu e soția lui?! Deși, s'ar părea că-s creștini! Ce înseamnă Dumnezeu, religiune, morală pentru acei doi tineri funcționari superiori, cari își petrec în societatea unei femei streine... Și aceștia încă sunt catolici. Mai zilele trecute, când a fost bolnavă mătușa lor, numai decât au chemat o călugărită să o grijească... Atâta nu e de ajuns?!

O, Dumnezeule! Atât e toată religiunea lor! Tot astfel, când despre un film susțin, că e „foarte religios.” Motivul? Fiindcă din filmul imoral de 3000 metri, se arată în 15 metri și interiorul unei biserici și în 5 metri, cum eroina, înainte de a se arunca în desfrâu, se roagă în fața unei icoane a Maicii Domnului, la aceasta auzi apoi observația: iată, un film religios!

Dumnezeule! Mai înseamnă ceva, mai are vre-o importanță pentru aceștia religiunea?!

„Că, azi e zi de eșun, ori post și nu ar fi iertat să mănânci carne? — zice unul. Apoi, — spune-mi — astfel de dispoziție mai are ceva înțeles? Doar ași putea să mănânc și pește, mai scump decât carnea. Dar are înțeles să oprești așa viața? Să mai vii și astăzi cu astfel de formalități învechite?...”

„Că, mâine e serbătoare și ar trebui să ascult sf. liturghie! Apoi, prietino, toată săptămâna aleargă omul încoace și încolo. Cred, că am dreptul să dorm odată cât îmi place. Și dacă

m'am sculat îmi pot permite o tură cu mașina!”

„Și, porunca a șasa: să nu fii desfrânat! Ce e aceasta? În limba chineză? Nu înțeleg ce spune. Să fie cineva așa de rămas și în ziua de azi?...”
Și așa mai departe. Bani! Plăceri! Succes! Putere! Speculă! Greață! Vieață de oraș!...
Iată, dumnezeii streini ce tro-nează în sala feeric luminată...
Și îmi vine să strig tare în sală, glasul meu să acopere acor-durile jazz-bandului.

— Oamenilor! Fraților! nici-când nu ați auzit porunca fulgerătoare a Domnului: Să nu ai dumnezeii streini înaintea mea?!”

Să continuu! Să vorbesc de alți idoli!

Mulți se închină idolului modei! Ai fost duminică la biserică? Știi, în familia noastră nu e obiceiul! Te-ai mărturisit? Vezi, nici bărbatul meu nu se spovedește! Postiți miercurea și vinerea! La noi nu e moda!

Fraților! Să nu ai dumnezeii streini înaintea mea!..

*

Să arăt mai departe, cum se închină la idoli? Pentru că tot mai sunt, — vai — dacă ar permite timpul, despre câte ar trebui să mai vorbesc încă...

Unul se închină sporturilor, altul mașinei, tehnicei moderne. Altul vițelului de aur, poștei de bani: înaintea lui pot plânge văduvele, nu vede nimic, oameni călcați în picioare se vaietă, — nu aude nimic...

Iată, ce junglă nepătrunsă de idoli, în plin veac al XX-lea.

Și mai este un idol grozav: credințele deșarte... dar despre aceste voiți vorbi deosebit, în o cuvântare.

Înțeleptul păgân Seneca face într-un loc observația caracteristică: „Când bărbații încep să-și bată joc de Zei și, femeile poartă haine transparente, — să știți, că e începutul „sfârșitului.”

De noi atâră — Fraților! — de concepția noastră morală, de viața noastră trăită după principiile creștine catolice, ca amenințarea înțeleptului păgân, să nu ne ajungă.

Fraților! Să nu fie inima noastră a idolilor, ci inima, sufletul, mințea, voința, toată respirarea noastră să fie a lui Dumnezeu și toate să realizeze porunca l. dumnezeiască: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău!” Amin.

Caritatea. Ordinul Excelenței Sale Episcopului Diecezan cu privire la ajutorarea infomețaților din Basarabia a găsit răsunset în sufletele credincioșilor uniți.

În fiecare parohie se adună bucate și bani, meniți pentru ușurarea mizeriei celor loviți de foamete.

Până azi s'au prezentat la filiala Crucii Roșii din Sighet preoții: Cornel Bălan, Ioan Dunca și Vasile Godja din Călinești, Berbești respective Oncești și Vlad Eugen din Rona de jos, cari au adus ofrandele credincioșilor din parohiile respective. Pe cât suntem informați și în alte parohii se face colectă.

Din activitatea Congregației Mariane din Sighet.

Tinăra Congregație, înființată abia de un an în timp relativ scurt a dezvoltat o activitate uimitoare. Congregația formată din doamne și domnișoare membre ale altor congregațiuni dela început, fără șovăire a intrat în faza ei de azi, fără ca să observe greutățile nuni început.

Comitetul este compus din membre încercate, care cu toată seriozitatea muncesc pentru atingerea scopurilor Congregației.

În ce privește adâncirea vieții religioase, congreganiștele se mărturisesc și se cuminecă în fiecare prima Duminecă din lună. Cuminecarea este obligatorie și se face în comun, când se rostesc în comun și rugăciunile necesare pentru câștigarea indulgențelor. Membrelor salută preoții și între ele cu salutul creștinesc.

În prima Sămbătă din lună după cântarea Paraclisului membrele se adună în localurile Agru-lui, unde se ține adunarea Mariană a Congregației. Cu aceasta ocazie se desbat chestiunile interne ale Congregației, se fac propuneri la bunul mers al treburilor și de regulă se citește din partea unei membre designate de înainte cât o conferință potrivită.

Afară de aceste Congregațiunile mai asistă la Paraclis în fiecare Miercurea seara.

Pe teren caritativ și social

Congregația încă lucrează mult. Cu jertfă materială însemnată susține un cor mixt, care de multe ori dă răspunsurile la Liturgiile solemne. Corul a făcut în Decembrie o excursiune la Baia Mare unde a dat un concert foarte reușit, cimentând legăturile cu Congregația de acolo. Corul cu aceasta ocaziune a cântat și la catedrala din Baia Mare.

Secția artistică în cursul anului a organizat o reușită serbare, cu recitări și tablouri vii, care au stârnit admirația publicului.

Cu ocazia adunării Agru-lui din dieceza Maramureșului (August) partea artistică a festivităților a fost susținută tot de Congregația Mariană. În prima sară a debutat corul cu un program vast și variat, iar a doua zi membrele Congregației au jucat piesa religioasă *Sfânta Iulia*. Cine au fost de față și au fost mulți, nu aveau decât cuvinte de laudă atât pentru cor cât și pentru teatru.

În vederea sf. Serbători ale Crăciunului, Congregația dornică de a face tuturor bucurie, a aranjat un ceai, cu scopul de a ajuta pe cei necăjiți. Venitul frumos al acestui ceai (6000 Lei) a adus o rază de bucurie în multe case. S'au distribuit lemne de foc, înbrăcăminte și alimente.

Un gest frumos al Congregației este, că în fiecare a doua Duminecă din lună pregătește mâncarea necesară pentru locuitorii triști ai penitenciarului. În aceste Dumineci în capela

închisorii se celebrează sta. Liturghie, când de regulă se cuminecă deținuții.

Un titlu de glorie și-a câștigat Congregația și cu șoala de analfabeți, așezată în sala Agru-lui, Azi școala are 23 de elevi și eleve, recutate în majoritate din servitoare.

Pentru anul în curs Congregația și-a pregătit în nou plan de activitate, care la timpul său va aduce surprize mari celorla, cari se interesează de dezvoltarea acestei instituții atât de nobile.

Oficiul protopopesc gr. cat. rom. — Sighet.

No. 42—936.

Cătră Ven. Cler din districtul Sighetului.

Sunt rugați Ven. frați Preoți din district, ca imediat să înainteze acestui oficiu duplicatele matriculare de pe anul 1935.

Sighet la 15 Ianuarie 1936.

Oficiul protopopesc.

Poșta Redacției. M. O. G. T. Borșa. Bade, nu ne ocări așa de tare. În viața preoților de multe ori se întâmplă, că după ce au terminat cu obligațiile inerente statului lor, nu mai ajunge vreme pentru altceva. Acesta este motivul, că gazeta a întârziat. Fiți mai indulgent față de noi. În ce privește adresarea, am luat măsură, ca adresa să se scrie exact.

Ascultându-vă, de acum vom cvita cu dragă inimă abonamentele plătite. Cu bine!

Un nou pas la Vatican. Statul Papal până acuma a fost singurul, care nu avea ministru de finanțe. Acum, cu reorganizarea administrației Vaticanului, în locul comisiei de trei care a condus chestiile financiare ale Sf. Scaun, a fost numit la acest post Msgr. Domenico Martini, secretarul consistorului de cardinali.

Triumful adevărului. Este arhicunoscută lupta disperată ce se dă în Germania lui Hitler împotriva Bisericii Catolice. Me-

todele hitleriste, însă, dau greș — așa citim în gazete. Dovada este, că zilnic cresc trecerile dela religiunea neopăgână germană la religiunea catolică. Numărul revenirilor la catolicism este zilnic 10.000—11.000. Triumful adevărului.

Un apel American către Papa. Times-Star, marele ziar American cere, ca Preafericulul Părinte Papa să intervină în cauza păcii. Cu privire la războiul Italo-abiesinian „Times Star” scrie că dacă Societatea

Națiunilor nu va reuși să stingă focul din Africa orientală nădejdea lumei civilizate va rămânea la Papa, care va putea face, ca un războiu lipsit de rațiune, și care amenință Europa întreagă, să se sfârșească cât de repede.

Înștiințare. Aducem la cunoștință fraților preoți din Maramureș, cari răspunzând ordinul Excelenței Sale Episcopului Dr. Alexandru Rusu, au adunat alimente pentru sinistrații din Basarabia, să le transporte la Sighet, unde vor fi preluate de păr. Titu Berinde secretarul Crucii Roșii și vor fi înmagazinate la Primărie.

Crucea Roșie
filiala Sighet.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

LIBRĂRIA „SF. IOSIF” Gl. Berthelot 19. Buc. II.

trimite :

Imagini religioase 40 buc. asotate contra Lei 50.
mărci sau mandat poștal
100 buc. contra Lei 120.

Tablouri :

format 19×26 cm.	5 buc.	50 Lei	} asortate
	10 "	90 "	
format 32×42 cm.	5 "	120 "	
	10 "	200 "	
Statuete : 16 cm.	1 "	60 "	
	5 "	250 "	

Calendar săptămânal.

19 — 25 Ianuarie 1936.

19 Dumineca Leproșilor

Ap. Col. 3, 4 Evg. Luca 17, 12—19

C. Macarie † 391

20. Luni C. Eutimie † 473

21. Marți C. Maxim Mart. † 622

22. Mercuri ap. Timoteiu

23. Joi M. Clemente

24. Vineri C. Xeni

25. Sâmbătă Ep. Grigore Teol. † 398.

Din Cartea Sf. Ap. Pavel către Coloseni.

4. Când se va arăta Cristos, viața voastră, atunci și voi împreună cu dânsul vă veți arăta întru mărire. 5. Pentru aceea omoriți mădulările voastre cele de pe pământ, necurăția, patima pofta cea rea și lăcomia care este slujire Idolilor. 6. Pentru cari vine mânia lui Dumnezeu peste fii neascultători. 7. Intru cari și voi ați umblat oarecând, când viețuiați întru acelea. 8. Însă acum lăpădați și voi acelea toată mânia,.. 9. Nu grăiți minciuna unuia altuia „desbrăcați pe omul cel vechiu dimpreună cu faptele lui. 10. Și să-l îmbrăcați în cel nou, carele se înnoește spre cunoștință, după chipul celui ce l'a făcut pe el... (Cap. 3).